

ΤΑΞΗ: Β' ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ**ΜΑΘΗΜΑ: ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ/ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ****Ημερομηνία: Τετάρτη 7 Ιανουαρίου 2026****Διάρκεια Εξέτασης: 3 ώρες****ΕΚΦΩΝΗΣΕΙΣ****ΚΕΙΜΕΝΟ 1****Audiobooks: Όταν το βιβλίο αποκτά φωνή!**

Ο όρος audiobook επινοήθηκε γύρω στη δεκαετία του 1980, για να σημαίνει ένα βιβλίο που χρησιμοποιεί με ήχο το περιεχόμενο ενός παραδοσιακού βιβλίου, με μέσο τη φωνή ενός αφηγητή. Γρήγορα, ο κόσμος της τεχνολογίας συνάντησε τον κόσμο του βιβλίου, με μεγάλη απήχηση και τα τελευταία χρόνια στη χώρα μας και πολλαπλά πνευματικά οφέλη.

Χάρη στα ηχητικά βιβλία, η γνώση γίνεται προσβάσιμη σε ευρύτερο κοινό: σε ηλικιωμένους, αναλφάβητους, άτομα με προβλήματα όρασης, συγκέντρωσης, με μαθησιακές δυσκολίες κ.λπ., παρέχοντας μια εναλλακτική για όσες και όσους δυσκολεύονται, για οποιοδήποτε λόγο, (της βαρεμάρας συμπεριλαμβανομένης), να διαβάσουν με τον παραδοσιακό τρόπο. Μ' αυτόν τον τρόπο όλοι οι άνθρωποι, μικροί και μεγάλοι, μπορούμε να ξεκολλήσουμε από τις οθόνες και να διεισδύουμε στο μαγικό κόσμο της λογοτεχνίας.

Συγκεκριμένα, με τις ακουστικές εκδόσεις ο ακροατής κατανοεί το μήνυμα, αναπτύσσει την κριτική του σκέψη σχετικά με το περιεχόμενο του βιβλίου και χρησιμοποιώντας την φαντασία του δημιουργεί εικόνες και συναισθήματα εντελώς προσωπικά. Οι επαγγελματίες αφηγητές στα audiobooks ζωντανεύουν τις ιστορίες με ξεχωριστό, ιδιαίτερα εκφραστικό τρόπο, προσφέροντας συχνά μια πολύ ευχάριστη εμπειρία. «Ακολουθώντας» τον αφηγητή ενός audiobook, ο ακροατής βελτιώνει την συγκέντρωση του και ενεργοποιεί την ενεργητική του ακρόαση. Έτσι, δίνεται στο μυαλό η ευκαιρία να πάρει μια μεγάλη «ανάσα», αφήνοντας στην άκρη τις έγνοιες, τους προβληματισμούς, τις ανησυχίες και τις χιλιάδες σκέψεις που κατακλύζουν το μυαλό του.

Επειδή, οι ρυθμοί της καθημερινότητας δεν αφήνουν πολλά περιθώρια για να διαβάζουμε με την άνεση και τον τρόπο που οι περισσότεροι θα θέλαμε, οι ακουστικές εκδόσεις όχι μόνο μπορούν να ικανοποιήσουν αυτή την τόσο σημαντική ανάγκη, αλλά φέρνουν μαζί τους πλεονεκτήματα και για την ψυχική μας υγεία. Δεδομένου ότι ολοένα και περισσότερες μελέτες επιβεβαιώνουν πως η ακρόαση ενός ηχητικού βιβλίου μειώνει τα επίπεδα του στρες, αμβλύνει τις επίμονες αρνητικές σκέψεις και ενεργοποιεί

τα τμήματα του εγκεφάλου που είναι υπεύθυνα για την έκκριση της ορμόνης της «ευτυχίας» (σεροτονίνη), τα audiobooks μας φτιάχνουν τη διάθεση!

Τα ηχητικά βιβλία μπορούν να μεταμορφώνουν τη γνώση σε ψυχαγωγία, **εφόσον** ο ακροατής-αναγνώστης τα επιλέγει συνειδητά κι έχει επίγνωση των μειονεκτημάτων τους. Αποτελούν ένα μικρό διάλειμμα από την καθημερινότητα, καθώς πατώντας «play» αφήνεται στη μαγεία τους. Η καλή, λοιπόν, και απεριόριστη ακρόαση μπορεί να χρησιμοποιηθεί προς όφελος της καλύτερης μάθησης, γνώσης και ψυχικής αποφόρτισης.

Από την άλλη, η ουσιαστική αφομοίωση των πληροφοριών και η ικανότητα του δέκτη να εμβαθύνει σε ένα κείμενο επιτυγχάνονται αποκλειστικά διά της παραδοσιακής ανάγνωσης. **Ειδικότερα**, σε μια διαπανεπιστημιακή μελέτη του 2010, διαπιστώθηκε πως οι μαθητές που μελέτησαν σε χαρτί απέδωσαν αισθητά καλύτερα από εκείνους που αρκέστηκαν στην ακρόαση του μαθήματος, αναγνωρίζοντας προφανώς τα μαθησιακά κενά που δημιουργούσε η ακρόαση.

Η πραγματικότητα είναι πως αυτή η «στροφή» αυτή ενδέχεται να υποβαθμίζει και την κριτική σκέψη. Η τάση της σύγχρονης εποχής για ταυτόχρονη εκτέλεση πολλών εργασιών («multitasking») καθιστά το ακουστικό βιβλίο μια προβληματική λύση. Αντί να προσφέρει ουσιαστική επαφή με τη λογοτεχνία, τη μετατρέπει σε μια απλή υπόκρουση μέσα στον θόρυβο της καθημερινότητας.

Συνεπώς, η ακρόαση ενός βιβλίου εν ώρα άλλων δραστηριοτήτων οδηγεί συχνά σε κατακερματισμό της προσοχής και χάσιμο χρόνου. **Καθώς** ο νους είναι συγκεντρωμένος σε πρακτικές εργασίες, ολόκληρα νοήματα και παράγραφοι χάνονται ανεπιστρεπτί. Σε αντίθεση με τον αναγνώστη του έντυπου βιβλίου, ο οποίος ελέγχει τον ρυθμό και μπορεί να επιστρέψει άμεσα σε κάτι που δεν κατανόησε, ο ακροατής παραμένει παθητικός δέκτης, αδυνατώντας συχνά να ακολουθήσει τις λεπτές αποχρώσεις και το βάθος του γραπτού λόγου.

Διασκευασμένο άρθρο, ΑθηΝΕΑ 27/6/23

ΚΕΙΜΕΝΟ 2

Μαρσέλ Προυστ, Αναζητώντας τον χαμένο χρόνο

Στη σκηνή αυτή, ο νεαρός αφηγητής είναι αναστατωμένος και δεν μπορεί να κοιμηθεί. Η μητέρα του, για να τον ηρεμήσει, κάθεται δίπλα στο κρεβάτι του και του διαβάξει φωναχτά ένα μυθιστόρημα.

Η μητέρα μου άρχισε να μου διαβάξει δυνατά το «Φρανσουά, το αδέσποτο». Η φωνή της έδινε στις λέξεις μια γλυκύτητα που δεν είχαν από μόνες τους. Όταν διάβαζε, παρέλειπε τις φράσεις που ήταν πολύ περίπλοκες ή που θα μπορούσαν να με κουράσουν, κι έδινε σε όλα μια ομοιογένεια, μια ροή που έκανε την ιστορία να μοιάζει σαν να αναβλύζει από μια φυσική πηγή. Η φωνή της ήταν σαν ένα μουσικό όργανο που έπαιζε την παρτιτούρα του κειμένου, προσθέτοντας μια συναισθηματική διάσταση που το ίδιο το χαρτί δεν μπορούσε να αποδώσει.

Κάτω απ' αυτά τα γεγονότα, τα τόσο καθημερινά, τ' αντικείμενα, τα τόσο κοινά, τις λέξεις, τις τόσο συνηθισμένες, ένιωθα κάτι σαν ένα ιδιαίτερο ύφος, έναν παράξενο τονισμό. Μου διάβαζε χωρίς ν' ακολουθεί πάντα πιστά το κείμενο. Μπορούσε, ωστόσο, στα έργα όπου έβρισκε τον τόνο για να εκφράσει ένα αληθινό συναίσθημα, να διαβάζει με τρόπο που ο σεβασμός και η απλότητα της ερμηνείας, η ομορφιά κι η απλότητα του ήχου έκαναν την ανάγνωσή της θαυμαστή.

Μαρσέλ Προυστ, Αναζητώντας τον χαμένο χρόνο

Παρατηρήσεις

ΘΕΜΑ Α

1^ο υποερώτημα

Να πυκνώσετε σε 50-60 λέξεις την αρνητική όψη των ηχητικών βιβλίων, όπως αυτή περιγράφεται στο **Κείμενο 1**.

Μονάδες 10

2^ο υποερώτημα

Να μετατρέψετε την υπογραμμισμένη πρόταση του **Κειμένου 1** στην αντίθετη σύνταξη της (μονάδες 5) και να σημειώσετε τι εξυπηρετεί η κάθε σύνταξη και τις αλλαγές που θα επέλθουν σε υφολογικό επίπεδο (μονάδες 5).

«με τις ακουστικές εκδόσεις ο ακροατής κατανοεί το μήνυμα, αναπτύσσει την κριτική του σκέψη σχετικά με το περιεχόμενο του βιβλίου και χρησιμοποιώντας την φαντασία του δημιουργεί εικόνες και συναισθήματα εντελώς προσωπικά».

Μονάδες 10

3^ο υποερώτημα

Ποια νοηματική σχέση εκφράζουν οι παρακάτω υπερτονισμένες διαρθρωτικές λέξεις του **Κειμένου 1**;

Εφόσον, Από την άλλη, Ειδικότερα, Συνεπώς, Καθώς,

Μονάδες 5

4^ο υποερώτημα

Να βρείτε τους δύο τρόπους ανάπτυξης της 2^{ης} παραγράφου του **Κειμένου 1** και να δικαιολογήσετε την απάντησή σας σε σχέση με τον ισχυρισμό του συγγραφέα.

Μονάδες 10

ΘΕΜΑ Β

Πολλοί θεωρούν ότι το διαδίκτυο έχει πλέον γίνει αναπόσπαστο κομμάτι της ζωής μας που επηρεάζει όλους τους τομείς της ανθρώπινης δραστηριότητας. Αφορμώμενοι/-ες από αυτή τη σκέψη, στη ψηφιακή εφημερίδα του σχολείου σας να παρουσιάσετε τεκμηριωμένα: **α)** τα οφέλη του διαδικτύου και της ψηφιακής τεχνολογίας στην

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ 2026
Α' ΦΑΣΗ**E_3.Nλ2Γ(ε)**

καθημερινότητα των νέων και **β)** τη θετική επίδραση των ακουστικών βιβλίων στο σύγχρονο κόσμο. Να οργανώσετε το κείμενό σας σε 350-400 λέξεις.

Μονάδες 30**ΘΕΜΑ Γ****1^ο υποερώτημα**

Να εντοπίσετε δύο σχήματα λόγου στο **Κείμενο 2** και να σχολιάσετε τη λειτουργία τους σε νοηματικό και υφολογικό επίπεδο.

Μονάδες 10**2^ο υποερώτημα**

Να σχολιάσετε και να εξηγήσετε τη λειτουργία του τύπου του αφηγητή στο **Κείμενο 2** ως προς τη συμμετοχή του στην ιστορία.

Μονάδες 10**ΘΕΜΑ Δ**

Ποια είναι τα συναισθήματα του αφηγητή στο **Κείμενο 2**, όταν άκουγε την μητέρα του να του διαβάζει το μυθιστόρημα και πώς θα αξιολογούσατε τη στάση της; (100-150 λέξεις)

Μονάδες 15